

Yhteisen julistuksen valmistelun yhteydessä esitettiin toistuvasti, että sopimus voidaan solmia koska aikanaan kirkkojen toisistaan lausumat oppituomiot (mm. RKK Trentossa kirosi luterilaisen opin) eivät enää osu kohteisiinsa. Samalla on kuitenkin annettu ymmärtää (ja tämä on vielä perusteellisilla tutkimuksilla vahvistettu) ettei kumpikaan luovu omista teeseistään. Ne (ja myös oppituomiot) ovat edelleen voimassa. Ongelma on nähtävästi muidenkin vaikea ratkaista, koska en ole kuullut ensimmäistäkään tyydyttävää selitystä siihen, kuinka asia voi olla mahdollista.

Nähdäkseni ratkaisu on olemassa ja se on jopa verraten yksinkertainen. **Toinen oppituomion laukoista on kasahtanut toisen syliin.** Riitapukarit ovat sulautuneet yhteen. Kuka sitä nyt sitten itseään piikittämään!

Kommentit kirkolliskokouksen päätöksestä ovat olleet maltilliset, jopa laimeat. Tämä koskee myös ns. tunnustusrintamalaisia. **Uusi Tie** 14.5. lähinnä pahoittelee tilannetta, mutta ei näe mitään katastrofaalista, vaikka samassa lehdessä on tri Uuras Saarnivaaran kuolinilmoitus. Olisikohan Uuras-tohtori noin vähäsanaisesti ja vaisusti miehuutensa päivinä sivuuttanut kirkolliskokouksen päätöksen? Ovat tainneet miehet ja linjatkin sitten Uuraksen päivistä Kansanlähetyksessä muuttua.

Päätoimittaja **Leif Nummela** suhtautuu tilanteeseen rauhallisesti ja torjuu ehdottomasti, että tämä olisi otettava kirkosta eroamiskysymyksenä. Hän ei näe kirkon vammaa kuolemanvakavana asiana, vaan kysymys on lähinnä siitä, että **kirkolla on opillisia ja moraalisia ongelmia.** Nummela ei nähtävästi näe vanhurskauttamisoppia kysymyksenä, jonka varassa **kirkko seisoo tai kaatuu.**

Nummelan viittaus Vähän-Aasian seurakunnille lähetettyihin kirjeisiin ei ole vakuuttava. On muistettava, että **Lutherilla** olivat nämä perustelut käytettävissä, mutta tämä ei estänyt häntä lähtemästä paavikirkosta. Jos tuomitsemme ne, joiden tänään on mahdotonta jatkaa paavikirkoksi muuttuneessa Suomen ev.lut.kirkossa, me samalla liitymme niiden epämääräiseen joukkoon, joille itse uskonpuhdistuskin oli virheratkaisu.

Eero Junkkaala myötäilee samaa kirkon ongelmien vähättelyn linjaa: **"Vaikka kirkko sekoilee pelastusta koskevista kysymyksissä, se antaa samalla täyden vapauden julistaa väärentämätöntä Jumalan sanaa."**

Jos julistus on vapaata, missä tunnustusrintamaveljet luuraavat esim. silloin, kun tv:n ja radion hartausvuoroja jaetaan?

Herännäisjohtaja **Jonas Laguskin** haluaa esittää Junkkaalalle pari kysymystä: *"Onko nyt siis tehty sovinto Jumalan Hengen ja maailman hengen välille. Onko totinen kristillisuus nyt tullut rakkaaksi kääntymättömille?"* (Evangeliumin ääni, s.98). **Luther** sanoo: *"Jos siis evankeliumia julistetaan täydessä rauhassa, on se aivan varmana merkinä siitä, että se ei ole evankeliumia"* (Gal.kirj.sel. s.592).

Sanassa kiinnipysyvälle seurakunnan työntekijälle (jopa teologille) ei suoda Suomen ev.lut.kirkossa julistuksen vapautta, vaan vapautta **leivästä!**

Piispa **Eero Huovisen** suusta kuulemme totuuden: "Huovinen ei pelkää asiakirjan hyväksymisen aiheuttavan repeämiä kirkkoon. -Kun **nukutaan** ja rukoillaan yö ja pari, niin eiköhän tilanne rauhoitu, hän sanoi." Siinä se on ratkaisu ja selitys koko asiaan: nukutaan! *"Soihdut sammuu, kaikki väki nukkuu."*

Nyt se on sitten tapahtunut. Se mitä monet pelkäsivät ja toiset toivoivat. Luterilainen kirkko on integroitunut Roomaan. Kaksi on muuttunut yhdeksi. Vuosia kestänyt työ on palkittu: luterilaiset ovat päässeet eroon omasta identiteetistään.

Vaikka jo pitkään ounasteltiin, ettei rooma-juna ole pysäytettävissä, torstai oli ainakin muutamille "musta torstai". Viimeiseen asti yhden ja toisen sydämessä eli toivonkipinä: ehkä sittenkin löytyvät ne 27. Torstai oli heille katkera pettymys, joka purkautui itkuna: voiko tämä olla totta? Samalla vyöryi vastustamatta esiin kysymys: voinko enää kuulua kansankirkkoon? ja: miten nyt eteenpäin? Muutamille tämä päivä on ollut takaraja: myönteisen rooma-päätöksen jälkeen en voi enää kuulua kirkkoon. Toiset taas ovat kuin "puulla päähän lyötyjä", joilla vie aikansa selvittää itselleen mitä oikein on tapahtunut. On tapahtunut kuolema vaikean sairauden jälkeen. Omaiset toisaalta osasivat odottaa poislähtöä, mutta toisaalta se kuitenkin tuli yllätyksenä kuin "salama kirkkaalta taivaalta".

Kirkon vakava sairaus on tiedetty jo kauan. Keskuudessaamme on ollut jumalanmiehiä, jotka ovat totuudessa ja rakkaudessa paljastaneet kirkon sairauden. Ensimmäisenä on ilman muuta mainittava edesmennyt tri **Uuras**

Saarnivaara, joka väsymättömän utterasti on vuosikymmenestä toiseen puhunut ja kirjoittanut väärän ekumenian vaaroista ja siinä yhteydessä nimenomaan rooma-vaarasta.

Lasse Marjokorpi kirjoitti kirjan Kirkon kuoleman sairaus jo -70 luvulla. Tästä kirjasta julkaistiin lyhennelmä Valoa ristiltä-lehdessä 2/97. Marjokorpi kirjoittaa: *"Suomen kirkko sairastaa. Sitä näyttää uhkaavan lähes totaalinen hengellinen kuolema. Asiantila ei koske vain kirkon jäseniä, vaan myös sen palvelijoita, työntekijöitä, pappeja. Ellei kirkon perussuuntaus ratkaisevasti muutu, se menettää oikeuden esiintyä kristillisenä ja tosi kristillisyyttä jää vain oppositio- ja protestiryhmien varaan."*

Eino J. Honkanen näki myös kirkon sairauden. Hän kirjoitti naispappeusratkaisun jälkeen: *"Kirkolliskokous on ottanut askeleen, jonka seuraukset pelottavat...Minun on vaikea nähdä enää tätä uutta kirkkoa siksi kirkoksi, joka Hengen johdossa apostolien ja profeettain perustukselle rakennettuna on näinä vuosituhansina ollut vankkumaton totuuden pylväs ja perustus...Voi kirkkoa, voi, miten sokeaksi se on tullut!"* -Honkanen näkee kirkon sairauden taustalla pappiskoulutuksen rappiotilan ja kokee sen uudistamisen kirkon kohtalonkysymyksenä: *"On rukoiltava aivan perusteellisesti uudistettua pappiskoulutusta, joka luo perutuksen uudelle, elävälle kansankirkolle, muuten kuuluvat jo niiden askelet, jotka ovat valmiit kantamaan vainajan ulos"* (Uusi Tie 25.11.1986). Näin Honkanen vähää ennen kuolemaansa ikään kuin testamenttinaan purki sisimpänsä tuskaa. Hänen uhkakuvansa kirkosta "vainajana" toteutui torstaina kirkolliskokouksen päästäessä "armoniskulla" sairaan vanhuksen tämän elämän vaivoista. Tosin tapa, millä vanhus lopetettiin, ansaitsee kritiikkiä: siinä ei noudatettu alkeellisintakaan humanisuutta. Millään tavoin ei voida puhua arvokkaasta kuolemasta, jonka 500 vuotias vanhus olisi ehdottomasti ansainnut. Vanhus surmattiin ra`asti selkäranka (vanhurskauttamisoppi) murtamalla ja katkaisemalla.

Tehtyä ei saa tekemättömäksi. Edessä on surun ja hämmennyksen aika. Sitten pikku hiljaa joudutaan siirtymään ajatukseen: elämän pitää jatkua tämän jälkeenkin.

Surutyö on tehtävä ja se vaatii aikansa. Tähän työhön liittyy kiinteästi **tosiasioiden tunnustaminen**. Kuolema on tosia-asia. Luterilainen kirkko on kulkenut tiensä päähän. Roomaan liittyminen on fakta. Vain ovelat teologit pystyvät todistelemaan, ettemme vielä ole Roomassa. Meidät on myyty halvasta paaville ja Roomalle.

Syylisten etsiminen ei siinä mielessä ole aiheellista ja asiallista, että kaikki kuitenkin viimekädessä tapahtui, jotta "kirjoitukset kävisivät toteen". Asiaan voidaan kuitenkin puuttua siltä kannalta, ketkä kaikki olivat myötävaikuttamassa tragedian toteutumiseen.

Ensimmäiseksi lienee syytä mainita piispat, jotka kolminkertaisella valalla, piispan, papin ja tuomarin valalla ovat sitoutuneet sekä Raamattuun että luterilaiseen tunnustukseen. Piispat ovat tehostaneet panostustaan tässä asiassa Rooma-reissuillaan.

Seuraavaksi on sitten mainittava kirkolliskokouksen sinetti asialle. Nähdäkseni viime kädessä asiasta vastuun kantaa kirkolliskokous.

Tarkkaan ottaen kaiken takana kansankirkossa on kuitenkin kansa, jolta monet harhaan johdettuina odottavat ja edellyttävät kristillistä, evankeliumin mukaista käyttäytymistä. Tämä on aivan yhteen sopimaton Raamatun ilmoituksen kanssa, jossa kansa huutaa: ristiinnaulitse! ristiinnaulitse! Jeesuksen kärsimyshistoria on toistunut. Ylipapit ovat olleet kansan johdossa viemässä kansamme pois "ikivanhoilta" luotetuilta poluilta. Herännäisjohtaja Jonas Lagus kirjoittaa: "Onko nyt siis tehty sovinto Jumalan Hengen ja maailman hengen välille? Onko totinen kristillisyyttä nyt tullut rakkaaksi kääntymättömille?" Kansan myötävaikutus on helppo ymmärtää; jokainen ihminenhän on **luonnostaan katolilainen**. Kansa on saanut jälleen kerran, ja tällä kertaa kirkon kohtalon kannalta aivan ratkaisevassa kysymyksessä tahtonsa läpi.

Vielä on mainittava eräs asian läpimenoon vaikuttava taho, kirkkomme herätysliikkeet. Parhaimmat niistä, tunnustusrintamaan lukeutuvat, olivat äskettäin tunnustusrintapäivillä Helsingissä. Inhimillisesti katsoen tällä joukolla olisi ollut vielä mahdollisuuksia riittävän terävällä, painavalla ja vakavalla kannanotolla estää kirkon ajautuminen Rooman syliin. Nyt, jos koskaan, olisi ollut epäluottamuslauseeseen esittämisen paikka! Päivien osallistujat käyttivät ilmeisesti väärin etsikkoaikansa tyytymällä julkilausumaan, jossa he ainoastaan ilmaisivat olevansa "murheellisia" kirkon mahdollisesta rooma-päätöksestä. Julkilausumassa piti ottaa huomioon kolme tahoja: ensiksikin maltilliset ja jyrkät tunnustusrintamalaiset. Lisäksi sen piti kirkon johdon suuntaan viestittää vihreää valoa Rooma-junan lähdölle.

Tehdyn päätöksen takana ovat aivan ilmeisesti "henkivallat". Muuten ei liene mahdollista selittää sitä kaikki rajat ylittävää konsensusta joka mahdollisesti asiakirjan allekirjoittamisen lähes ilman soraääniä. Ihmisvoimin ei koko kirkkokansaa saada kirkon moisen sabotaasin taakse.

Tämä on vakava muistutus niille uskoville kirkon jäsenille, jotka ovat unihoureessaan kuvitelleet olevansa kirkon

vaikuttajia. Heidän pitäisi nöyryä tunnustamaan se tosiasia, että heitä tarvitaan ainoastaan kirkon laittomuuksien takuumiehenä. Kyllä kirkko verorahojen vastineena haukut kestää, kunhan erosta pidättäydytään.

Torstai oli **suuri päivä** negatiivisella etumerkillä varustettuna. Edellinen yhtä suuri päivä oli luterilaisen kirkon synty n. 500 vuotta sitten. Meidän sukupolvemme kohtaloksi tuli todistaa kirkon sortuminen ja kaatuminen paavin syliin. Ei ole mitenkään liioiteltua juhliä tätä päivää lipun ollessa puolitangossa.

Mitä tuona traagisena torstaina oikeastaan tapahtui? Monien jumalanmiesten (mm. Uuras Saarnivaaran) mielestä Roomasta muotoutuu "suuri portto", **Ilm.17:1**. Torstaina luteilainen kirkko **yhtyi porttoon ja tuli yhdeksi sen kanssa**, sillä Raamattu sanoo: *"Joka yhtyy porttoon, tulee yhdeksi ruumiiksi hänen kanssaan"* (**1 Kor.6:16**).

Mitä tämä ja tapaus Kylliäinen kertovat kansankirkosta? Se ei ole sitoutunut sen enempää Raamattuun kuin tunnustukseenkaan. Kansan liittävät kirkkoon seremoniat; sanoma ei sitä kiinnosta. Kansalle on sama, mitä oppia kirkossa julistetaan kunhan se ei vain sisällä vanhurskauttamisen ja uudestisyntymisen vaatimusta. Kansa haluaa kuulla uskonnollista puhetta, mutta ei parannussaarnaa. Kirkko on uskonnollinen huoltolaitos, joka tuottaa kansan toivomia palveluja, mutta kieltäytyy olemasta Jumalan ja hänen sanansa palvelija.

Roomaan lasku oli pehmyt, niin hiljainen, että tuskin tv ja radio vaivautuivat sitä uutisoimaan. Pohjustus oli tehty erinomaisen hyvin vuosikymmenien aikana - siitä täydet pisteet. Tämä oli tapahtunut pitkälti hämäämisten toimesta varjoisilla kujilla.

Missään tapauksessa ei pelkästään kirkon johtajia voi syyttää tästä murhenäytelmästä. Ensinnäkin aikaa asiaan puuttumiseen oli riittämiin, valmisteluaikaa jopa jatkettiin. Tiedottaminen on ollut kyllä heikkoa, mutta halukkaat ovat saaneet tarvittavan tietomäärän mm. em. jumalanmiesten välityksellä. Uskovilla teologeilla on ollut kaikki viestintävälineet käytettävissään. Edelleen on mainittava adressimahdollisuus. Sopii vain kysyä: kuinka moni on pannut itsenä likoon tämän epäpyhän ja saastaisen hankkeen vastustamiseksi ja kumoamiseksi? Eikö meidän ole myönnettävä laiskuutemme ja penseytemme tässä asiassa? Emmekö me ole olleet petteureina myymässä kirkkoamme paaville? Kuinka voidaan käsittää ja selittää kirkon myyjien rakastaneen kirkkoaan?

Mitä tulisi sanoa niistä, jotka tämän kaiken tapahduttua uskovat vielä kirkon parempaan tulevaisuuteen? Toisaalta tässä vaiheessa on ilmeisen farisealaista edes puhua mistään tällaisesta, kun juuri äskettäin on annettu mahdollisuus sabotaasimiehille hävittää koko kirkko. Kun oli aika nousta kirkon petteureita vastaan, ei pantu rikkaan ristiin tuhon välttämiseksi. Tällaiset haihattelijat ovat joutuneet galatalaisten lumoukseen, **Gal.3:1**. Jumala on lyönyt heitä sokeudella. He ovat menossa kirkon myötä Jumalan tuomioiden alle, **Ilm.18:4**. He ovat valheen hengen vallassa, eivätkä ole vastaanottaneet rakkautta totuuteen voidakseen pelastua, **2 Tess.2:10**. He rakastavat vääryyden palkkaa, **2 Piet.2:15**. Tällaiset uskovat ovat mukautuneet tämän maailmanajan mukaan, **Room.12:2**. He ovat valinneet Barabbaan. Näiden uskovien on hyvin vaikeaa kääntyä tieltänsä ja tulla parannukseen, sillä he ovat rakastaneet ihmiskunniaa enemmän kuin Jumalan kunniaa, **Joh.12:43**. Ken ei vielääkään käsitä kirkon olevan turmion tiellä, hän saa kuulla vielä asioita niin että hänen "molemmat korvansa soivat". Luopumuksen tie ei ole vielä kuljettu loppuun. Tuhlaajapojan maljasta on vielä pohjasakat juomatta.

Niilo Tuomenoksa on sanonut: *"Herra, herätä meille uusia paavoja, sillä entiset ovat kuolleet. Heidän hautojensa koristelijoiksi meistä on, ei juuri muuhun."*

Ei liene pelkkä sattuma, että Suomen kristikansa samanaikaisesti viettää sekä luterilaisen kirkon että Uuras Saarnivaaran hautajaisia. Saarnivaara taisteli isien kirkon puolesta utterasti mm. Roomaa vastaan saamatta kovinkaan paljon tukea. Me häpeämättömät lurjukset katsoimme sokeudessamme hänen olevan kirkon vihollisen ja pitkälti kielsimme häneltä hänen niin kipeästi kaipaamansa ja tarvitsemansa tuen. Nyt hän ei enää tukeamme tarvitse! Mutta koska hän ei etsinyt ihmiskunniaa vaan Jumalan kunniaa, niin Herra vahvisti häntä - ja hän jaksoi seistä maailmaa, jumalisia ja jumalattomia, oppineita ja oppimattomia vastassa. Hän oli kuin kallionpaasi myrskyisen meren keskellä, jota aallot jatkuvasti puhdistavat, mutta joka ei järkkynyt suurimmissakaan myrskyissä.

Saarnivaara on poissa. Hänen palveluspäivänsä ovat päättyneet. Me kiitämme hänestä nöyrästi ja rukoilemme: Herra, anna anteeksi, että niin heikosti tuimme häntä. Herra herätä meille uusia saarnivaaroja, sillä Urasta meillä ei enää ole!.

Joskus taistelujen tiimellyksessä aivan unohtamme, että taistelu kerran päättyy. *"Taistella täällä ei tarvitse aina, taistelu kerran se päättyvä on."* Samoin tuntuu liian kaukaiselta ja epätodelliselta päämäärältä saapua kerran voittajana hyvän kilvoituksen jälkeen maaliin. Ystävät, Uuras on siellä nyt. Häntä kruunataan parillaan. Hänen

esimerkkinsä rohkaisee ja kannustaa meitä kilvoittelemaan loppuun asti. Rukoilemme yhdessä virrentekijän kanssa: *"Suo pyhäis tietä meidän noudattaa, Suo, ettei taisto uupumahan saa, Suo voiton kruunu meidän saavuttaa"* vvk.129:3).

Väinö Hotti

Valoa ristiltä 5/1998

